واریز عیدی کارکنان دولت با حقوق بهمن

سخنگوی سازمان برنامه و بودجه کشور اعلام کرد: عیدی کارکنان دولت با حقوق بهمن واریز می‌شود. بر اساس اعلام مهدی قمصریان، هیأت وزیران مبلغ ثابت ۱۲میلیون ریال را به نسبت مدت خدمت تمام‌وقت در سال ۱۳۹۸ به عنوان پاداش آخر سال (عیدی) تعیین کرده است. بر اساس مصوبه هیات دولت، پرداخت پاداش آخر سال (عیدی) به کارکنان خرید خدمت، قراردادی و موقت به نسبت خدمات تمام‌وقت آنان در سال ۱۳۹۸ خواهد بود. سخنگوی سازمان برنامه و بودجه تاکید کرد: میزان پرداخت پاداش آخر سال (عیدی) بازنشستگان، مستمری‌بگیران، حقوق وظیفه ازکارافتادگی، حقوق وظیفه وراث مستخدمین متوفای مشمول صندوق‌های بازنشستگی کشوری، سازمان تأمین اجتماعی نیروهای مسلح و سایر صندوق‌های بازنشستگی نیز به مبلغ ثابت ۱۲میلیون ریال حسب مورد از محل بودجه مصوب صندوق بازنشستگی یا دستگاه اجرایی ذی‌ربط قابل پرداخت است.

اطلاعات صرافی‌هایی که تحریم‌ها را دور می‌زدند چطور به دست آمریکا رسید؟

FATF؛ ریشه گرانی ارز

با تصویب پالرمو و سی‌اف‌تی جهش ارزی دیگری در کمین ایران بود

گروه اقتصاد

در حالی که حامیان اف‌ای‌تی‌اف معتقدند با تصویب نشدن لوایح الحاق ایران به کنوانسیون‌های پالرمو و سی‌اف‌تی نباید امیدی به ثبات بازار و گشایش اقتصادی داشت، اما شواهد نشان می‌دهد انجام تعهدات این نهاد غربی باعث افشای اطلاعات مربوط به دور زدن تحریم‌ها، جهش نرخ ارز و به طور کلی بحران اقتصادی در دو سال اخیر شده است.

این روزها بار دیگر خبر لو رفتن اطلاعات صرافی‌های دورزننده تحریم در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف به عنوان یکی از عوامل مهم بحران ارزی زمستان ۹۶ که زمینه‌ساز جهش ارزی سال ۹۷ شد، توسط یك مسؤول رسمی سابق دولتی مطرح شده؛ جهشی که در صورت تصویب کنوانسیون‌های پالرمو و سی‌اف‌تی می‌توانست بار دیگر تکرار شود.

محسن قمصری، مدیر امور بین‌الملل شرکت ملی نفت ایران در دولت یازدهم، فاش کرده که برخی در داخل با ارائه اطلاعات صرافی‌های دورزننده تحریم به اف‌ای‌تی‌اف موجب گرانی ارز شدند. وی گفت: یك شبکه بانکی به نام صرافی‌ها داشتیم که اطلاعات این شبکه را تحت عنوان اف‌آی‌یو افشا کردیم و این راه را هم به دست خودمان بستیم. وی افزود: اف‌ای‌تی‌اف زیر مجموعه‌ای به نام اف‌آی‌یو دارد که بانك‌ها را متعهد می‌کند فهرست مشخصات صاحبان حساب را به اطلاع آن مجموعه برساند. بر اساس اطلاعاتی که دارم به نظر می‌رسد این فهرست‌ها از طریق بانك‌های کشور به اطلاع مجموعه اف‌ای‌تی‌اف (گروه ویژه اقدام مالی) رسیده است.

قمصری به تحریم‌های شورای امنیت سازمان ملل اشاره کرد و گفت: در دوره تحریم‌های قبلی یك شبکه صرافی داشتیم که از آن برای جابه‌جایی ارز استفاده می‌کردیم اما این شبکه لو رفت و دیگر امکان استفاده از این شبکه نیست.

به گفته وی، مجموعه کشور باعث لو رفتن اطلاعات صرافی‌ها شدند، اما چیزی که مشخص است ظاهرا بانك‌ها اطلاعات صاحبان حساب را تحویل داده‌اند و این کار را جزو الزامات کاری خود می‌دانند.

این اظهارات قمصری تأیید مجدد خبر لو رفتن اطلاعات صرافی‌های دورزننده تحریم توسط واحد اطلاعات مالی اف‌آی‌یو وزارت اقتصاد و در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف بود که نقش مهمی در ایجاد بحران ارزی زمستان ۹۶ داشت و خبر آن در اواخر تابستان ۹۷ رسانه‌ای شد.

حال اگر مجمع تشخیص مصلحت نظام پالرمو و سی‌اف‌تی را تصویب می‌کرد، چه اتفاقی می‌افتاد؟ در ادامه به بررسی ابعاد این موضوع می‌پردازیم.

همکاری ایران با اف‌ای‌تی‌اف موجب افزایش نرخ ارز در سال ۹۷ شد

در ۲۳ شهریور ۹۷، زمزمه‌هایی درباره افشا شدن و لو رفتن اطلاعات صرافی‌ها در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف در برخی رسانه‌ها منتشر شد. خبرها حاکی از آن بوده که مرکز اطلاعات مالی و مبارزه با پولشویی کشورمان (اف‌آی‌یو) که در وزارت امور اقتصادی و دارایی مستقر است، اطلاعات ۴۰۰ صرافی فعال در حوزه دور زدن تحریم‌ها را به اف‌ای‌تی‌اف داده است. چنانچه علی‌اصغر یوسف نژاد در مورد افشای این اطلاعات و تأثیر آن بر نرخ ارز گفت: «بحران ارزی در شش ماهه گذشته (سال ۹۷) ناشی از تصمیمات اشتباه اقتصادی بود، ارائه اطلاعات مالی صرافی‌ها در قالب تعهدات اف‌ای‌تی‌اف (در زمستان ۹۶) بخشی از بحران ارزی را شامل می‌شود اما بخشی دیگر ناشی از تصمیمات اشتباه دولت بود که بازار را برهم زد».

ولی چندی بعد وزارت اقتصاد در اطلاعیه‌ای مدعی شد مطابق فهرست منتشرشده از سوی بانك مرکزی، تعداد کل صرافی‌های کشور حدود ۶۴۰ واحد است و ادعای ارائه اطلاعات ۴۰۰ صرافی به اف‌ای‌تی‌اف واقعیت ندارد. همان‌طور که مشاهده می‌شود وزارت اقتصاد هیچ‌گاه خبر افشای اطلاعات صرافی‌ها را رد نکرده است و صرفا به تکذیب تعداد صرافی‌ها بسنده کرد.

با توجه به این‌که بخش زیادی از مبادلات مالی ایران به دلیل عدم همکاری بانك‌ها، از طریق صرافی‌ها انجام می‌گیرد و آنها نقش مهمی در کاهش فشار تحریم‌ها ایفا می‌کنند، لذا ارائه اطلاعات مبادلات مالی خارجی ایران به کشورهای دیگر که در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف در زمستان ۹۶ صورت گرفت، نقش مؤثری در اختلال فعالیت صرافی‌های ایران در دبی و ترکیه و درنتیجه افزایش قیمت ارز داشته است؛ بنابراین می‌توان گفت بخش مهمی از افزایش نرخ ارز و درنتیجه افزایش قیمت‌ها به دلیل همکاری ایران با اف‌ای‌تی‌اف بوده است.

اف‌ای‌تی‌اف با پالرمو و سی‌اف‌تی به دنبال تثبیت بحران اقتصادی در ایران است

با وجود این‌که دولت، بنا بر گفته فرهاد دژپسند وزیر اقتصاد حدود ۳۷مورد از ۴۱ برنامه اقدام مدنظر اف‌ای‌تی‌اف را انجام داده است، اما نه تنها گشایشی در وضعیت اقتصادی ایران ایجاد نشد بلکه به دلیل لو رفتن اطلاعات صرافی‌ها همان گونه که در بالا شرح داده شد، تلاطم بازار ارز را به دنبال داشته است. حتی با انجام دو تعهد ایران یعنی «اصلاح قانون مبارزه با تأمین مالی تروریسم» و «اصلاح قانون مبارزه با پولشویی» نیز وضعیت ایران بهبود نیافت. با این وجود باز هم حامیان اف‌ای‌تی‌اف هم‌راستا با خواسته‌های این نهاد غربی خواستار تصویب لوایح الحاق ایران به کنوانسیون‌های پالرمو و سی‌اف‌تی هستند. از آنجایی که اف‌ای‌تی‌اف نمی‌تواند کشورها را به انجام خواسته‌های خود وادار کند و همچنین به دلیل آنکه ابزاری هم برای جریمه در اختیار ندارد، لذا این نهاد از طریق دو کنوانسیون پالرمو و سی‌اف‌تی که بخش‌های مهم و زیادی از توصیه ۴۰ گانه اف‌ای‌تی‌اف را در برمی‌گیرد، سعی دارد برای استانداردهای خود ضمانت حقوقی ایجاد کند و از این طریق بحران اقتصادی‌ای را که در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف از زمستان ۱۳۹۶ شروع شده با این دو کنوانسیون تثبیت کند.

استفاده آمریکا از اف‌ای‌تی‌اف برای فشار بیشتر به ایران

مطابق بندهای ۲۴ و ۲۷ برنامه اقدام، واحد اطلاعات مالی اف‌آی‌یو باید یك نهاد مستقل باشد و همچنین مطابق بندهای ۳۱ و ۳۲ برنامه اقدام، ارائه و عرضه اطلاعات از طریق واحدهای اطلاعات مالی به همدیگر باید بدون هیچ محدودیتی تضمین شود. در این راستا اگر کشورهای دیگر از ایران جزئیات اطلاعات تراکنش‌های مشکوکی را درخواست کنند، ایران ملزم است این اطلاعات را به کشور مزبور ارائه دهد. چنانچه اگر هم‌زمان چند کشور همسو با سیاست‌های آمریکا، این اطلاعات را از ایران درخواست کنند این به منزله دسترسی آمریکا به این اطلاعات محرمانه خواهد بود. لذا آمریکا با استفاده از این اطلاعات می‌تواند مسیرهای دور زدن تحریم‌ها را ببندد و شرایط را برای معیشت مردم سخت‌تر کند. همچنین این نکته را هم باید خاطرنشان کرد اگر ایران همکاری لازم را با آنها انجام ندهد این امر باعث پرونده‌سازی علیه ایران می‌شود.

مجمع با تصویب نکردن پالرمو و سی‌اف‌تی مانع از تشدید بحران اقتصادی شد

اگر ایران الحاق به کنوانسیون‌های پالرمو و سی‌اف‌تی را تصویب می‌کرد، از لحاظ حقوقی مجبور به همکاری با سایر کشورها در ارائه اطلاعات آن هم بدون هیچ محدودیتی می‌شد و با توجه به همراهی برخی از این کشورها با سیاست‌های آمریکا، هیچ تضمینی وجود ندارد که این اطلاعات به آمریکا داده نشود. لذا این امر می‌توانست به منزله لو رفتن اطلاعات اقتصادی و باز شدن مشت ایران در جنگ اقتصادی باشد که نتیجه‌ای جز بدتر شدن وضعیت اقتصادی و شکست نخواهد داشت. همچنین اگر دولت به دلایل ملاحظات امنیتی همکاری مدنظر اف‌ای‌تی‌اف را انجام ندهد ایران متهم به تأمین مالی تروریسم و پولشویی می‌شود و در این راستا آمریکا و سایر کشورهای هم‌پیمان آن، این بار از لحاظ حقوقی فشار مضاعفی را بر کشور وارد خواهند کرد. لذا با هوشیاری مجمع تشخیص مصلحت نظام الحاق ایران به پالرمو و سی‌اف‌تی تصویب نشد و مجمع مانع از وقوع بحران اقتصادی جدید در کشور شد.

دژپسند: ۲ سال پیش وزیر نبودم؛ خبر ندارم

هفته گذشته بعد از انتشار مصاحبه قمصری، فرهاد دژپسند وزیر امور اقتصاد و دارایی در نشست خبری و در پاسخ به سؤال خبرنگاران درباره اظهارات قمصری گفت: «بنده دو سال پیش وزیر نبودم و از این موضوع اطلاع ندارم. جدیداً هم اتفاقی در این حوزه نیفتاده است». دژپسند در پاسخ به سؤال خبرنگاران که چه تضمینی وجود دارد که دوباره شاهد این‌طور اتفاقات نباشیم، افزود: «اصلاً چه دلیلی وجود دارد که این موضوع اتفاق بیفتد؟ البته این مساله را که شما مطرح کردید نمی‌دانم که اتفاق افتاده یا نه و باید بررسی شود. به هر حال من آن زمان وزیر نبودم». یك خبرنگار به وزیر اقتصاد گفت شما هم‌اکنون سکاندار هستید و به هر حال باید در این رابطه شفاف‌سازی کنید و دژپسند هم پاسخ داد: «همان‌گونه که گفتم باید خبر شما را بررسی کنم که البته ادعای آقای قمصری است. باید ببینید که این مساله صحت دارد یا نه. اگر در دوره وزارت من این اتفاق می‌افتاد بنده پاسخگو بودم اما این موضوع موردی است که واقعا نیاز به بررسی دارد».

قمصری:
در دوره تحریم‌های قبلی یك شبکه صرافی داشتیم که از آن برای جابه‌جایی ارز استفاده می‌کردیم اما این شبکه لو رفت و دیگر امکان استفاده از این شبکه نیست

صرافی‌ها چه نقشی در دور زدن تحریم‌ها ایفا می‌کردند؟

در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی درباره وضعیت بازار ارز که اوایل خرداد ۹۷ منتشرشده، درباره نقش صرافی‌ها در دور زدن تحریم‌ها و ضرورت خودداری دولت از تضعیف آنها آمده بود: «تلاش‌هایی برای تضعیف صرافی‌ها و انتقال عملیات ارزی از صرافی‌ها به شبکه بانکی نیز صورت گرفته است که در شرایط فعلی کشور در حکم «خود تحریمی» خواهد بود؛ زیرا صرافی‌ها نقش قابل توجهی در انتقالات ارزی کشور ایفا می‌کنند و بالغ بر ۷۰ درصد حواله‌های ارزی کشور از لحاظ ارزش را کارسازی می‌کنند که با توجه به محدودیت‌های عملیات ارزی توسط بانك‌ها، قابل انتقال به آنها نخواهد بود».

در بخش دیگری از این گزارش بازوی کارشناسی مجلس با تاکید بر این‌که تلاش دولت برای تضعیف کانال انتقال ارزی توسط صرافی‌ها در راستای اجرای ضوابط و مقررات مربوط به مبارزه با پولشویی و مبارزه با تأمین مالی تروریسم - همان اهداف اصلی اف‌ای‌تی‌اف - قابل تحلیل است، آمده است: «همان‌طور که بارها مسؤولان دولتی اعلام کرده‌اند صرافی‌ها نقش قابل‌توجهی در انتقالات ارزی کشور ایفا می‌کنند زیرا به‌رغم این‌که در پی گشایش‌های ایجادشده پس از امضای تفاهم‌نامه برجام، تعداد روابط کارگزاری بانك‌های ایرانی افزایش یافته است ولی این روابط کارگزاری نتوانسته است اثر چندانی در رفع نیاز کشور در زمینه انتقالات ارزی داشته باشد. همچنین با توجه به تکانه‌های مهمی مانند جدی‌تر شدن اجرای قانون مالیات بر ارزش‌افزوده در دبی، خروج آمریکا از برجام و اعمال تحریم‌های جدید ازجمله تحریم کاتسا و... که احتمال روبه‌رو شدن با آنها در آینده نزدیك وجود دارد، افزایش نیاز کشور به شبکه انتقالات ارزی ایجادشده توسط صرافی محتمل به نظر می‌رسد. علاوه‌بر این‌که شبکه‌های ایجادشده توسط صرافی‌ها قدرت عمل بیشتری نسبت به بانك‌ها دارد، هزینه‌های انتقال ارز توسط آنها بعضا از سیستم بانکی کمتر است و اضافه کردن واسطه بانکی در این مسیر به افزایش کارمزد انتقالات ارزی منجر خواهد شد؛ لذا تلاش برای انتقال فعالیت‌های ارزی از صرافی‌ها به بانك‌ها... در شرایط فعلی قطعا اشتباه و در راستای مصالح کشور نخواهد بود».

به صورت خلاصه، بخش زیادی از مبادلات مالی ایران در شرایط تحریم که بانك‌ها حاضر به همکاری با ایران نیستند، به واسطه صرافی‌ها انجام می‌گیرد و در نتیجه، این صرافی‌ها هستند که نقش روزنه‌های تنفسی را در فضای تحریمی ایفا می‌کنند. با توجه به همین موضوع، ارائه اطلاعات صرافی‌ها به کشورهای دیگر در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف، نقش مهمی در اختلال فعالیت صرافی‌های ایران در دبی و ترکیه و در نتیجه، مشکل شدن ورود ارز به کشور و در نهایت، افزایش قیمت ارز در زمستان ۹۶ داشته است.

با توجه به آنچه گفته شد، حال این سؤال مطرح است که چرا با وجودی که تنها روزنه‌های تعامل مالی ایران با کشورهای خارجی در شرایط تحریم، کانال‌های دور زدن تحریم مانند صرافی‌هاست و با اجرای کامل برنامه اقدام اف‌ای‌تی‌اف، این کانال‌ها لو رفته و از دست می‌رود و به نوعی دچار «خودتحریمی» می‌شویم، عده‌ای در داخل کشور همچنان اصرار دارند که این برنامه به صورت کامل اجرا شود و لوایح الحاق ایران به کنوانسیون‌های پالرمو و سی‌اف‌تی به تصویب برسد؟

اظهارات قمصری تأیید مجدد خبر لو رفتن اطلاعات صرافی‌های دور زننده تحریم توسط واحد اطلاعات مالی اف‌آی‌یو وزارت اقتصاد و در قالب همکاری با اف‌ای‌تی‌اف بود که نقش مهمی در ایجاد بحران ارزی زمستان ۹۶ داشت و خبر آن در اواخر تابستان ۹۷ رسانه‌ای شد

نبض اقتصاد

دلایل رشد شاخص بورس

رئیس سازمان بورس، دلایل رشد شاخص بورس را حمایت شرکت‌های حقوقی و نیز برگشت اعتماد فعالان حقیقی بازار دانست.

شاپور محمدی در گفت‌وگو با فارس، در پاسخ به این پرسش که چه اتفاقی افتاده اقتصاد کشور در رکود به سر می‌برد، اما شاخص بورس مرتب رکورد می‌شکند، گفت: افزایش شاخص بورس دلایل متعددی دارد، از جمله این‌که از محل تجدید ارزیابی و افزایش سرمایه شرکت‌ها که باعث سودآوری آنها می‌شود و سهام آنها رشد می‌کند، از طرفی، معامله‌گران حقیقی به بورس آمدند که اگر بخواهیم سودآوری فقط در کوتاه‌مدت باشد، خود افراد حقیقی در هفته اول فروشنده سهام بودند، اما بعداً خریدار سهام شدند و این یعنی به سودآوری شرکت‌ها در بلندمدت توجه می‌کنند، روز اول طبیعی است که شاخص افت کند و فعالان حقیقی دچار هیجان شوند. در آن روز همه آمدند و فروشنده شدند، اما تلاش بر این بود که نهادهای سرمایه‌گذاری و شرکت‌های بزرگ حقوقی در کنار سهامداران قرار گیرد و اگر آنها فروشنده بودند، حقوقی‌ها خریدار شدند.

محمدی اضافه کرد: با سودآوری شرکت‌ها اطمینان به سرمایه‌گذاری در بازار شکل می‌گیرد و در همه بازارهای دنیا حضور سرمایه‌گذاران در بازار در بلندمدت با سودآوری همراه است.

رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار همچنین گفت: یکی از مؤلفه‌های بازار سرمایه، تنوع‌بخشی به ابزارهای معاملاتی است. در یك زمانی فقط سهام در بازار بود که خرید و فروش می‌شد، الآن علاوه بر سهام، اوراق بدهی هم وجود دارد. قبلاً فقط گزینه خرید بود، الآن علاوه بر خرید گزینه فروش و هم معاملات آتی سهام است. در حالی که قبلاً برخی از این ابزارها نبودند. محمدی همچنین گفت: در بحث نقدینگی و حمایت‌های کارگزاری نیز توفیقات خوبی کسب شده، همچنین رشد شرکت‌های بورسی صورت گرفته و اگر مردم بدانند شرکت‌های بورسی هر سال رشد می‌کنند، چرا سهام خود را بفروشند. هم شرکت سود نقدی به سهام می‌دهد و هم قیمت خود سهام تقویت می‌شود.

پرداخت غرامت سیل فروردین به کشاورزان

مدیریت بحران و کاهش مخاطرات کشاورزی گفت: ۱۷ هزار میلیارد و ۹۰۰ میلیون ریال غرامت سیل فروردین ۹۸ به خسارت دیدگان بخش کشاورزی پرداخت شد.

به گزارش خبرگزاری صداوسیما، سید محمد موسوی افزود: تا ۱۴ بهمن‌ماه سال جاری، ۱۷۸۶۱ میلیارد ریال غرامت سیل فروردین‌ماه امسال در قالب کمك بلاعوض و تسهیلات به خسارت‌دیدگان بخش کشاورزی استان‌های سیل‌زده پرداخت‌شده است.

وی درباره اجرای مصوبات دولت جهت پرداخت کمك بلاعوض به خسارت‌دیدگان از سیل در بخش کشاورزی گفت: بر اساس گزارش‌های دریافتی از سازمان‌های جهاد کشاورزی استان‌های خسارت‌دیده از سیل تا ۱۴ بهمن‌ماه امسال، از تعداد ۲۵۶ هزار و ۹۶۴ پرونده به مبلغ ۱۵ هزار و ۱۵۳۱۷ میلیارد ریال در کمیته‌های تخصصی شهرستان‌های استان‌های خسارت‌دیده از سیل پس از بازدید میدانی، بررسی و تأیید شد و تعداد ۲۳۴ هزار و ۶۸۷ پرونده به مبلغ ۱۱۶۶۳ میلیارد ریال ضمن تصویب در کارگروه استانی به مرحله پرداخت رسیده است.

موسوی ادامه داد: از این میزان، مبلغ ۹۸۵۸میلیارد ریال برای ۲۱۲ هزار و ۳۷۰ پرونده به حساب خسارت‌دیدگان واریز شده است.

مدیرکل دفتر مدیریت بحران و کاهش مخاطرات بخش کشاورزی درباره پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه بانکی به خسارت‌دیدگان از سیل در بخش کشاورزی، افزود: تاکنون، تعداد ۱۶۹ هزار و ۲۶۴ پرونده به مبلغ ۱۴۹۴۱میلیارد ریال از طریق سازمان جهاد کشاورزی استان‌های خسارت‌دیده از سیل به بانك‌های عامل معرفی و تعداد ۷۵ هزار و ۷۴۹ پرونده به مبلغ ۸۰۰۳ میلیارد ریال به خسارت‌دیدگان پرداخت‌شده است. وی افزود: اعزام ۶۳ اکیپ دامپزشکی، جابجایی موقت ۲۱ هزار رأس دام، دفن بهداشتی ۴۲۵۳ رأس دام و ۱۷۴۳۰ قطعه طیور، واکسیناسیون ۲۳۰ هزار رأس، توزیع ۳۲ هزار دز واکسن و سمپاشی و ضدعفونی ۱۱۳ هزار مترمربع اماکن دامی از دیگر اقدامات وزارت جهاد کشاورزی در سه استان سیل‌زده سیستان و بلوچستان، هرمزگان و کرمان بوده است.